

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра психології особистості та соціальних практик

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Загальна і вікова психологія»

для студентів

спеціальності	122 Комп'ютерні науки 111 Математика
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	122.00.01 Інформатика 111.00.01 Математика

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307986
Програма № 2481/25
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » _____ 20 25 р.

Київ 2025

Розробник:

Ткачишина Оксана Романівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри психології особистості та соціальних практик

Викладач:

Ткачишина Оксана Романівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри психології особистості та соціальних практик

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології особистості та соціальних практик

Протокол від 28.08. 2025 р. № 13

Завідувач кафедри _____ _____ Світлана КАЛІЩУК

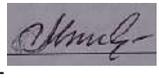
Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 122.00.01 Інформатика)

____.____. 2025 р.

Керівник освітньої програми _____ _____ Ірина МАШКІНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 111.00.01 Математика)

____.____. 2025 р.

Керівник освітньої програми _____ _____ Марія АСТАФ'ЄВА

Робочу програму перевірено
28.08. 2025 р.

Заступник декана _____ _____ Роман ПАВЛЮК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180	
Курс	2	
Семестр	3	
Кількість змістових модулів з розподілом:	6	
Обсяг кредитів	6	
Обсяг годин, в тому числі:	180	
Аудиторні	84	
Модульний контроль	12	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	54	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – розкрити загальні закономірності функціонування та проявів психіки людини, закономірності її психічного розвитку в онтогенезі, типові психологічні особливості представників всіх вікових періодів; сприяти на цій основі формуванню психологічної культури та компетентності студентів, їх готовності до професійної діяльності.

Завдання курсу:

- аналіз предмету вивчення психології як науки, історії її становлення, сучасної системи психологічних знань, а також закономірностей психічного розвитку та становлення особистості;
- вивчення понять психіки, свідомості, їх функцій і структур, а також психологічної сутності понять особистості та діяльності;
- розкриття типових психічних процесів і станів, їх змісту та функціонування; визначення специфіки психічних властивостей людини;
- вивчення детермінант і показників психічного розвитку індивіда;
- ознайомлення з основами вікової психології, віковими періодами особистісного розвитку;
- розкриття типових психологічних особливостей представників всіх періодів онтогенезу людини;
- визначення детермінант, виявів та способів конструктивного подолання криз психічного розвитку особистості;
- вивчення основ психології освіти та психогігієни навчальної діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до Освітньо-професійної програми 122.00.01 Інформатика за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 122 Комп'ютерні науки, дисципліна «Загальна і вікова психологія» забезпечує формування таких **загальних та спеціальних компетентностей**:

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК7. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел; до критичної оцінки отриманої інформації, використання логіки і раціональних міркувань.
- ЗК9. Здатність працювати в команді, брати на себе відповідальність за виконання спільних робіт; уміння вести дискусію, аргументовано відстоюючи свою точку зору.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення й обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному й професійному рівні.
- ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- СК6. Здатність до системного мислення, застосування методології системного аналізу для дослідження складних проблем різної природи, методів формалізації та розв'язування системних задач, що мають суперечливі цілі, невизначеності та ризики.
- СК7. Здатність застосовувати теоретичні та практичні основи методології та технології моделювання для дослідження характеристик і поведінки складних об'єктів і систем, проводити обчислювальні експерименти з обробкою й аналізом результатів.

Студенти набувають і вдосконалюють такі **додаткові спеціальні (фахові) компетентності**:

- ДСК1. Здатність використовувати знання з психології, педагогіки, математичних, інформатичних дисциплін, методики навчання інформатики, українознавчих та світоглядних дисциплін для забезпечення належного рівня викладання відповідно до діючих навчальних програм, дотримуючись вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

- ДСК2. Здатність моделювати та організовувати процес навчання інформатики; спроможність обирати необхідні засоби, форми і методи організації діяльності учнів, в тому числі учнів із особливими потребами, проектувати та створювати власні навчальні продукти й ресурси; впроваджувати сучасні навчальні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід.

- ДСК3. Здатність виховувати пізнавальну самостійність кожного учня, дотримуватися певного методологічного підходу до дослідження та аналізу особистості, формувати освічену особистість, підготовлену до активної трудової діяльності в умовах високотехнологічного суспільства, активного та відповідального громадянина.

Відповідно до Освітньо-професійної програми 122.00.01 Інформатика за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 122 Комп'ютерні науки, дисципліна «Загальна і вікова психологія» забезпечує оволодіння такими **програмними результатами навчання та додатковими програмними результатами навчання:**

- ПР18. Усно й письмово спілкуватися рідною та іноземною мовою з професійних питань, зокрема, представити комплексну інформацію, викласти ідею, пояснити суть проблеми (задачі), спосіб розв'язання та результат; читати спеціальну літературу іноземною мовою, знаходити, аналізувати та використовувати інформацію з різних довідкових джерел.

- ПР19. Дотримуватися норм здорового способу життя, досягати результатів, контролювати свій фізичний та психічний стан.

- ДПР1. Уміти планувати навчання інформатики відповідно до діючих навчальних програм, дотримуючись вимог Державного стандарту базової і повної середньої освіти, з використанням різних організаційних форм та засобів навчання, визначати функції, мету та задачі навчання інформатики, готувати і проводити уроки різних типів, в тому числі у дистанційному форматі.

- ДПР2. Уміти використовувати існуючі вітчизняні й зарубіжні дидактичні засоби та створювати нові, зокрема, комп'ютерно-орієнтовані, здійснювати розробку комп'ютерних програм навчального призначення згідно з поставленим технічним завданням, розробляти засоби для організації та проведення контролю знань і вмінь учнів.

- ДПР3. Уміти планувати, організувати і проводити позакласну роботу, предметні гуртки, шкільні предметні олімпіади, виховну роботу з учнями із врахуванням їх вікових, фізіологічних та психологічних особливостей, провадити успішну комунікацію з батьками.

4.

**Структура навчальної дисципліни
Тематичний план**

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семи- ри	Пра- ичні	Лабора- рні	Інди- уаль	
Змістовий модуль 1. Загальні питання психології							
Тема 1. Психологія як наука	6	2	2				2
Тема 2. Характеристика методів психології	7	2	2				3
Тема 3. Свідомість і самосвідомість	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	21	6	6				7
Змістовий модуль 2. Психологічна характеристика психічних процесів							
Тема 1. Відчуття і сприймання	6	2		2			2
Тема 2. Пам'ять як психічний процес	6	2		2			2
Тема 3. Мислення як психічний процес	6	2		2			2
Тема 4. Уява	4	2					2
Тема 5. Увага	6	2		2			2
Тема 6. Емоційно-вольова сфера особистості	8	2		2			4
Модульний контроль	2						
Разом	38	12		10			14
Змістовий модуль 3. Психологія особистості та діяльності							
Тема 1. Індивідуально-психологічні особливості особистості	6	2	2				2
Тема 2. Здібності особистості	8	2	2				4
Тема 3. Психологічна характеристика особистості та діяльності	8	4	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	24	8	6				8
Змістовий модуль 4. Психологія дитинства							
Тема 1. Періодизація та основні детермінанти психічного розвитку людини	6	2	2				2

Тема 2. Психічний розвиток дитини немовлячого та раннього віку	8	4		2			2
Тема 3. Психологія дошкільника	4	2					2
Тема 4. Особливості психічного розвитку молодшого школяра	8	2		2			4
Модульний контроль	2						
Разом	28	10	2	4			10
Змістовий модуль 5. Психологія дорослішання та дорослості							
Тема 1. Психологія підліткового віку	6	2	2				2
Тема 2. Психологічні особливості юнацького віку	6	2	2				2
Тема 3. Психологія дорослості	8	2	2				4
Модульний контроль	2						
Разом	22	6	6				8
Змістовий модуль 6. Психологія освіти							
Тема 1. Психологія виховання	4	2					2
Тема 2. Психологія навчання	6	2		2			2
Тема 3. Психологія суб'єкта педагогічної діяльності	5	2					3
Модульний контроль	2						
Разом	17	6		2			7
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	180	48	20	16			54

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання психології

Лекція 1. Психологія як наука

Психологія як наука та навчальна дисципліна. Огляд історії виникнення та становлення психології. Зміст міфологічного, філософського і наукового етапів розвитку психології. Предмет та завдання психології на сучасному етапі розвитку суспільства. Джерела психологічних знань. Поняття про побутову та наукову психологію. Сучасна система психологічних знань. Поняття про психіку, її функції та структура. Класифікація психічних явищ. Психічні процеси. Психічні стани. Психічні властивості.

Ключові поняття: психологія, загальна психологія, вікова психологія, психіка, психічні процеси, психічні стани, психічні властивості.

Рекомендована основна література [1, 3, 4]

Рекомендована додаткова література [6,7]

Семінар 1. Місце і роль психології в системі наукового знання.

Лекція 2. Характеристика методів психології

Основні принципи психологічного дослідження. Етапи психологічного дослідження, їх характеристика. Методи психологічного дослідження: сутність, їх види. Характеристика основних методів психології. Умови їх проведення. Переваги та недоліки основних методів психології. Особливості допоміжних методів психології, їх характеристика. Переваги та недоліки допоміжних методів психології. Вимоги до їх використання.

Ключові поняття: психологічне дослідження, методи психологічного дослідження, експеримент, спостереження, тестування.

Рекомендована основна література [2, 4]

Рекомендована додаткова література [6, 7]

Семінар 2. Методи психології.

Лекція 3. Свідомість і самосвідомість

Рівні вияву психіки людини: свідоме, несвідоме, надсвідоме. Поняття про свідомість, особливості свідомості. Функції свідомості, структура свідомості. Онтогенетичні фактори формування свідомості. Поняття про самосвідомість, її функції. Етапи формування самосвідомості. Структура самосвідомості. Образ «Я» в структурі самосвідомості. Поняття про самооцінку, її види. Рівень домагань у структурі самосвідомості. Поняття про психологічний захист, його види.

Ключові поняття: свідомість, самосвідомість, несвідоме, надсвідоме, образ «Я», самооцінка, рівень домагань, психологічний захист.

Рекомендована основна література [1, 2, 3]

Рекомендована додаткова література [3, 6, 7]

Семінар 3. Психологічна характеристика свідомості і самосвідомості.

Змістовий модуль 2.

Психологічна характеристика психічних процесів

Лекція 4. Відчуття і сприймання

Відчуття як базовий пізнавальний процес. Фізіологічні основи відчуттів. Зміст пізнавальної, орієнтувальної й захисної функцій відчуттів. Класифікація видів відчуттів і їх характеристика. Явище взаємодії відчуттів. Поняття про сприймання. Фізіологічні основи сприймання. Відмінність сприймання від відчуттів. Класифікація та види сприймання. Сприймання простору, руху й часу. Ілюзії сприймання. Особливості та основні типи сприймання.

Ключові поняття: пізнання, відчуття, сприймання, аналізатор, рецептор, поріг чутливості.

Рекомендована основна література [2, 4]

Рекомендована додаткова література [4, 6]

Практичне заняття 1. Характеристика відчуттів та сприймання.

Лекція 5. Пам'ять як психічний процес

Поняття про пам'ять як процес раціонального пізнання дійсності. Функції пам'яті. Теорії функціонування пам'яті. Класифікація і види пам'яті. Процеси пам'яті та їх особливості: запам'ятовування, збереження, відтворення та забування. Чинники, що впливають на успішність запам'ятовування матеріалу. Індивідуальні мнемічні якості людини.

Ключові поняття: пам'ять, запам'ятовування, відтворення, мнемічні якості.

Рекомендована основна література [1, 3]

Рекомендована додаткова література [6, 7]

Практичне заняття 2. Пам'ять.

Лекція 6. Мислення як психічний процес

Мислення як психічний процес. Поняття про мислення, його особливості. Розумові дії та операції мислення: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, конкретизація, узагальнення. Їх загальна характеристика. Процес розв'язання пізнавального завдання. Форми та види мислення. Наочно-дійове мислення. Наочно-образне мислення. Словесно-логічне мислення. Форми мислення: поняття, судження, міркування, умовивід. Їх загальна характеристика. Індивідуальні особливості мислення. Мислення та інтелект.

Ключові поняття: мислення, аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, конкретизація, узагальнення, поняття, судження, міркування, умовивід.

Рекомендована основна література [1, 3, 4]

Рекомендована додаткова література [1, 4]

Практичне заняття 3. Психологічна характеристика мислення.

Лекція 7. Уява

Поняття про уяву, образи уяви. Функції уяви. Особливості уяви як психічного процесу. Відмінність уяви від інших психічних процесів. Види уяви та їх характеристика: за способом активності, залежно від характеру діяльності, за змістом діяльності. Мимовільна та довільна уява. Репродуктивна та творча уява. Форми уяви: аглютинація, гіперболізація, схематизація, типізація та ін. Їх характеристика. Розвиток уяви, чинники розвитку уяви.

Ключові поняття: уява, мимовільна уява, довільна уява, аглютинація, гіперболізація, схематизація, типізація.

Рекомендована основна література [1, 2, 4]

Рекомендована додаткова література [3, 4]

Лекція 8. Увага

Поняття про увагу, її особливості та критерії. Функції уваги. Фізіологічні основи уваги. Види уваги та їх характеристика: залежно від змісту діяльності, залежно від ступеня вольової регуляції. Мимовільна увага. Довільна увага. Післядовільна увага. Властивості уваги: концентрація, стійкість, переключення, розподіл, обсяг. Неуважність, її види та вияви. Розвиток уваги.

Ключові поняття: увага, концентрація, стійкість, переключення, розподіл, обсяг уваги.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [3, 6]

Практичне заняття 4. Особливості уваги та уваги як психічних процесів.

Лекція 9. Емоційно-вольова сфера особистості

Поняття про афективну сферу психіки, її функції для особистості. Позитивні та негативні наслідки дії афективного простору особистості. Взаємозв'язок афективної сфери з іншими проявами психіки людини. Емоції та почуття, їх диференціація. Фізіологічні основи переживання емоцій та почуттів, їх вісцеральні та експресивні прояви. Види емоцій та почуттів: альтернативні класифікації. Характеристика типових емоційних станів людини. Поняття афективної культури особистості, її виховання. Поняття про волю. Стимулююча та гальмівна функції волі. Мимовільні та довільні дії. Вольові якості особистості.

Ключові поняття: афективна сфера, емоція, почуття, афект, стрес, дистрес, настрій, фрустрація, вищі почуття, пристрасті, воля.

Рекомендована основна література [2, 4]

Рекомендована додаткова література [3, 7]

Практичне заняття 5. Психологічна характеристика емоційно-вольової сфери особистості.

Змістовий модуль 3. Психологія особистості та діяльності

Лекція 10. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Індивідуально-типологічні властивості особистості. Поняття про темперамент, характер, здібності. Критерії темпераменту. Історія розвитку вчення про темперамент: гуморальна теорія, конституціональна теорія, фізіологічна теорія. Тип вищої нервової діяльності і темперамент. Основні властивості нервових процесів. Співвідношення типів нервової системи і типів темпераменту. Психологічна характеристика типів темпераменту. Поняття про характер, риси характеру. Фізіологічні основи характеру. Структура рис характеру: спрямованість особистості, розумові, вольові, емоційні риси характеру. Поняття про акцентуації характеру. Типи акцентуацій. Механізми формування характеру людини в онтогенезі. Поняття про здібності, види

здібностей.

Ключові поняття: темперамент, тип вищої нервової діяльності, сила, врівноваженість, рухливість, інертність нервових процесів, характер, спрямованість, акцентуації характеру.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [4, 6]

Семінар 4. Сутність індивідуально-психологічних особливостей особистості.

Лекція 11. Здібності особистості

Поняття про здібності. Ознаки наявності здібностей. Теорії походження здібностей: теорія успадкованих здібностей, теорія набутих здібностей, теорія діалектики спадкового та набутого в здібностях. Види здібностей: за сферою вияву, за рівнем застосування, за видом мислення. Загальні здібності. Спеціальні здібності. Рівні вияву здібностей: якісний і кількісний. Поняття про задатки. Сутність обдарованості, талановитості та геніальності. Механізми розвитку здібностей.

Ключові поняття: здібності, задатки, обдарованість, талановитість, геніальність.

Рекомендована основна література [1, 3, 4]

Рекомендована додаткова література [3, 7]

Семінар 5. Характеристика здібностей.

Лекція 12-13. Психологічна характеристика особистості та діяльності

Співвідношення понять «особистість», «індивід» та «індивідуальність». Типові ознаки індивіда. Типові ознаки особистості. Рівні вияву індивідуальності. Теорії особистості. Структура особистості: класична модель, статична модель, динамічна модель. Психоаналітична структура особистості. Чинники формування особистості. Поняття про діяльність. Функції діяльності. Структура діяльності: потреба, мотив, мета, дії, операції, результат. Їх загальна характеристика. Види потреб. Засоби діяльності. Сутність понять: знання, вміння, навички. Основні види діяльності, їх особливості.

Ключові поняття: особистість, індивід, індивідуальність, діяльність, потреба, мотив, мета, знання, вміння, навички.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [6, 7]

Семінар 6. Психологія особистості та діяльності.

Змістовий модуль 4. Психологія дитинства

Лекція 14. Періодизація та основні детермінанти психічного розвитку людини

Поняття про психічний розвиток людини та його особливості. Взаємозв'язок психічного розвитку індивіда та формування його особистості. Характеристика показників психічного розвитку. Вікові й індивідуальні особливості психічного розвитку, їх співвідношення. Поняття про сенситивні періоди розвитку психіки, їх значення та критерії вияву. Фактори та умови психічного розвитку особистості. Вікова періодизація психічного розвитку людини. Критерії здійснення вікової періодизації: суперечності як основа психічного розвитку людини, соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, психічні новоутворення.

Ключові поняття: розвиток, психічні суперечності, активність особистості, провідна діяльність, соціальна ситуація розвитку, психічні новоутворення, вікові кризи.

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [3, 4, 5]

Семінар 7. Особливості психічного розвитку особистості.

Лекція 15-16. Психічний розвиток дитини немовлячого та раннього віку

Загальна характеристика анатомо-фізіологічного розвитку немовляти. Соціальна ситуація розвитку дитини немовлячого віку. Психічний розвиток дитини першого року життя. Розвиток мовлення у немовляти. Основні новоутворення. Криза першого року життя. Ранній вік як етап онтогенезу людини, розгляд його значення у становленні особистості базовими психологічними концепціями. Фізичні надбання дитини раннього віку та їх вплив на розвиток психіки. Соціальна ситуація розвитку переддошкільника. Предметно-маніпулятивна діяльність як провідна в ранньому віці, її динаміка. Формування психічних новоутворень пізнавальної та особистісної сфер в ранньому віковому періоді. Розвиток мовлення переддошкільника.

Ключові поняття: предметно-маніпулятивна діяльність, наслідування, егоцентричне мовлення, наочно-дійове мислення, самосприймання, криза 3-ох років.

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [1, 4, 8]

Практичне заняття 6. Характеристика розвитку дитини немовлячого та раннього віку.

Лекція 17. Психологія дошкільника

Дошкільний період як етап онтогенезу людини, його внесок у психічний розвиток. Аналіз соціальної ситуації розвитку дитини 3-6 років життя. Значення відвідування дитячого садка для соціалізації дитини. Ігрова діяльність – провідна для психічного розвитку дошкільника, її функції та динаміка. Зміст та

механізми формування психічних новоутворень дошкільняти. Розвиток мовлення дитини в дошкільньому віці.

Ключові поняття: статус дошкільника, пізнавальні потреби, роль, мотив, продуктивна діяльність, спостережливість, наочно-образне мислення, шкільна зрілість дошкільнят, психологічна готовність дитини до школи.

Рекомендована основна література [1, 5]

Рекомендована додаткова література [3, 8]

Лекція 18. Особливості психічного розвитку молодшого школяра

Анатомо-фізіологічні особливості молодших школярів. Соціальна ситуація розвитку молодших школярів. Учбова діяльність як провідний вид діяльності молодшого школяра. Розвиток пізнавальних процесів та емоційно-вольової сфери молодшого школяра. Новоутворення пізнавальної та особистісної сфер молодшого школяра. Психологічна характеристика кризи 7 років, її основні прояви.

Ключові поняття: шкільна дезадаптація, учіння, рефлексія, понятійне мислення, інтеріоризація, екстеріоризація.

Рекомендована основна література [2, 5]

Рекомендована додаткова література [4, 8]

Практичне заняття 7. Особливості психічного розвитку дитини дошкільного віку та молодшого школяра.

Змістовий модуль 5. Психологія дорослішання та дорослості

Лекція 19. Психологія підліткового віку

Специфіка підліткового віку в онтогенезі людини. Аналіз соціальної ситуації розвитку учня основної школи. Проблема взаємин підлітків з дорослими, типові поведінкові реакції. Специфіка спілкування підлітків з батьками. Підліткова шкільна дезадаптація. Специфіка провідної діяльності підліткового віку. Спілкування підлітків з ровесниками, формування та вияви почуття дорослості. Зміни в учінні підлітка, динаміка мотивації учіння в основній школі.

Ключові поняття: пубертатний період, конформізм, референтна група, почуття дорослості, підлітковий інфантилізм, підліткові акцентуації характеру, криза 13-ти років.

Рекомендована основна література [3, 5]

Рекомендована додаткова література [3, 8]

Семінар 8. Психологічна характеристика підліткового віку.

Лекція 20. Психологічні особливості юнацького віку

Соціальна ситуація розвитку в період ранньої юності. Поява дорослих ролей і обов'язків. Міжособистісні стосунки в ранній юності: дружба і кохання.

Особливості пізнавальних і емоційно-вольових процесів. Учбово-професійна діяльність як провідний вид діяльності. Розвиток особистості в період ранньої юності. Поява нових соціальних потреб. Основна спрямованість особистості. Центральні новоутворення: професійне і особистісне самовизначення - потреба юнаків зайняти внутрішню позицію дорослої людини, визначити себе в світі, тобто зрозуміти себе і свої можливості разом з усвідомленням себе як члена суспільства, свого місця і призначення в житті. Формування потреби в трудовій діяльності.

Ключові поняття: юність, професійна орієнтація, особистісне самовизначення, світогляд, юнацький максималізм, статево-рольова диференціація.

Рекомендована основна література [4, 5]

Рекомендована додаткова література [1, 3, 5]

Семінар 9. Психологія юнацького віку.

Лекція 21. Психологія дорослості

Особливості розвитку когнітивної сфери в період ранньої дорослості. Соціальна ситуація розвитку в період ранньої дорослості. Кризові явища ранньої дорослості: криза 30-ти років, її характеристика, умови запобігання і розв'язання. Криза середини життя: втрата надій, скорочення часу на особистісну реалізацію, усвідомлення смерті, страх старості і самотності. Розвиток психічних пізнавальних процесів у період середньої дорослості. Соціальна ситуація розвитку людини в старості. Особливості когнітивної сфери людей похилого віку. Новоутворення пізньої дорослості. Розвиток особистості людини в літньому віці. Специфічні зміни емоційної і мотиваційної сфер. Психічне старіння і типи старості. Вмирання і смерть: етапи, переживання, ставлення.

Ключові поняття: криза 30-ти років, інтимність, переоцінка цінностей, середина життя, самоактуалізація, гіподинамія, компенсація, мудрість, соціальна ізоляція.

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [3, 4]

Семінар 10. Характеристика періоду дорослості.

Змістовий модуль 6. Психологія освіти

Лекція 22. Психологія виховання

Завдання виховання особистості. Основні принципи виховання. Цілі виховання особистості. Психологічні основи керівництва процесом виховання. Визначення поняття «виховна ситуація». Найголовніші закономірності виховання. Загальні механізми виховання: механізм задоволення потреб, механізм оцінювання та самооцінювання, психічне зараження, наслідування, емпатія (співчуття, співпереживання), ідентифікація, раціональне усвідомлення, рефлексія, механізм осмислення та переосмислення, саморегулювання

мотивації. Психологія виховного впливу. Сутність критеріїв вихованості. Визначення поняття «виховний вплив». Основні види виховних впливів.

Ключові поняття: виховання, педагог, виховна ситуація, виховний вплив, критерії вихованості, психічне зараження, наслідування, емпатія, ідентифікація, раціональне усвідомлення.

Рекомендована основна література [3, 5]

Рекомендована додаткова література [1, 2, 8]

Лекція 23. Психологія навчання

Психологічні особливості учіння. Визначення понять «учіння», «научіння», «навченість», «навчання». Навчально-інтелектуальні та соціальні механізми через які реалізуються процеси учіння та научіння. Сутність та основний зміст навчальної діяльності. Психологічні особливості та психогігієна навчальної діяльності. Значення режиму дня та відпочинку для збереження фізичного і психічного здоров'я школярів. Техніки саморегуляції для учнів з метою зняття психічного напруження та психологічного перевантаження у процесі навчання. Навчальне завдання та навчальні дії, їх сутність. Мотивація навчальної діяльності. Типи мотивації навчальної діяльності. Основні види спонукання до навчання. Результат та саморегуляція навчальної діяльності. Процес засвоєння знань. Продуктивність навчальної діяльності. Показники навченості особистості.

Ключові поняття: учіння, научіння, навченість, навчання, навчальна діяльність, навчальне завдання, навчальні дії, мотивація, саморегуляція.

Рекомендована основна література [3, 5]

Рекомендована додаткова література [1, 2, 8]

Лекція 24. Психологія суб'єкта педагогічної діяльності

Специфіка і структура педагогічної діяльності. Педагогічна діяльність, педагогічне спілкування та прояви особистості педагога. Рівні продуктивності педагогічної діяльності. Основні види діяльності педагога. Педагогічні функції, їх зміст. Види та прояви насильства, булінгу, що можуть виникати в учнівському колективі, правила запобігання та протидії їм. Діяльність педагога щодо збереження фізичного та психічного здоров'я в освітньому середовищі. Психологічний аналіз педагогічного спілкування. Психологічні бар'єри спілкування у діяльності педагога. Особистість педагога, структура особистості вчителя. Педагогічні здібності, їх характеристика. Структура психологічних характеристик талановитого педагога. Концепція педагогічної майстерності відомого українського педагога І. А. Зязюна. Формування компетенцій особистості у педагогічній діяльності.

Ключові поняття: педагогічна діяльність, педагогічне спілкування, педагогічні цілі, педагогічна ситуація, педагогічні функції, педагогічна майстерність, компетенції.

Рекомендована основна література [3, 5]

Рекомендована додаткова література [2, 8]

Практичне заняття 8. Проблеми психології виховання та навчання особистості.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів										
Відвідування лекцій	1	3	3	6	6	4	4	5	5	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	-	-	3	3	1	1	3	3	-	-
Відвідування практичних занять	1	-	-	5	5	-	-	2	2	-	-	1	1
Робота на семінарському занятті	10	3	30	-	-	3	30	1	10	3	30	-	-

Робота на практичному занятті	10	-	-	5	50	-	-	2	20	-	-	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом			66		91		67		68		66		44
Максимальна кількість балів: 402													
Розрахунок коефіцієнта: $402:60=6,7$													

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1. Загальні питання психології

Тема 2. Характеристика методів психології – 3 год.

Скласти порівняльну таблицю методів психології. Розкрити основні та додаткові методи психології. Визначити вимоги та умови їх застосування, переваги та недоліки кожного методу. – 5 б.

Форма подання: аналіз інформації у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми. Визначення важливої інформації для аналізу	Грунтовно розкрито тему. Студент/ка визначає всі головні аспекти і для аналізу.	Достатньо повно розкрито тему. Студент/ка визначає всі основні аспекти, що дадуть змогу здійснити аналіз.	Не достатньо розкрито тему. Студент/ка визначає деякі основні аспекти для аналізу.	Не розкрито тему. Не визначено основні аспекти, що уможливають аналіз.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0,5
Узагальнення	Студент/ка чітко та правильно робить узагальнення.	Студент/ка загалом правильно робить узагальнення.	Студент/ка не достатньо правильно робить узагальнення.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення інформації.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0,5
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0

Всього	5 балів
--------	---------

Змістовий модуль 2. Психологічна характеристика психічних процесів

Тема 6. Емоційно-вольова сфера особистості – 4 год.

На основі вивчення лекційного матеріалу по темі та роботи з рекомендованими літературними джерелами, визначити та обґрунтувати способи формування вольових якостей особистості. Навести чіткі та аргументовані рекомендації щодо розвитку вольових якостей враховуючи вікові особливості людини. – 5 б.

Форма подання відповідей: результати подаються у вигляді текстового файлу.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бала)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти статті, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти обраної теми.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В тезах викладено деякі моменти.	В тезах не розкрито тему.
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі факти у статті та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекта	Студент/ка точно знаходить основні факти та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекта	Студент/ка знаходить окремі факти і використовує слабке пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку фактів у статті.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення з обраної теми.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 3. Психологія особистості та діяльності

Тема 2. Здібності особистості – 4 год.

На основі вивчення лекційного матеріалу по темі та роботи з рекомендованими літературними джерелами, визначити умови формування здібностей особистості, ґрунтовно розкрити чинники, які сприяють розвитку здібностей. – 5 б.

Форма подання відповідей: результати подаються у вигляді текстового файлу.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бала)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти статті, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті.

Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти обраної теми.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В тезах викладено деякі моменти.	В тезах не розкрито тему.
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі факти у статті та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекта	Студент/ка точно знаходить основні факти та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекта	Студент/ка знаходить окремі факти і використовує слабке пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку фактів у статті.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення з обраної теми.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 4. Психологія дитинства

Тема 4. Особливості психічного розвитку молодшого школяра - 4 год.

Самостійно опрацювати тему «Психологічна характеристика різних типів темпераменту дитини». Дати психологічну характеристику різним типам темпераменту, зазначити особливості прояву темпераменту у дитячому віці (у поведінці, стосунках з іншими дітьми, у навчанні тощо). – 5 б.

Форма подання відповідей: результати подаються у вигляді текстового файлу.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бала)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Ниже стандартів (0)
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти статті, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти обраної теми.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В тезах викладено деякі моменти.	В тезах не розкрито тему.
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі факти у статті та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекта	Студент/ка точно знаходить основні факти та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекта	Студент/ка знаходить окремі факти і використовує слабке пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку фактів у статті.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення з обраної теми.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 5. Психологія дорослішання та дорослості

Тема 3. Психологія дорослості – 4 год.

На основі вивчення лекційного матеріалу по темі та роботи з рекомендованими

літературними джерелами, визначити шляхи пом'якшення перебігу вікових криз. Розглянути та проаналізувати чинники, які послаблюють гостроту переживання вікових криз особистості та допомагають конструктивно їх пережити. – 5 б.

Форма подання відповідей: результати подаються у вигляді текстового файлу.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бала)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти статті, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти обраної теми.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В тезах викладено деякі моменти.	В тезах не розкрито тему.
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі факти у статті та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекта	Студент/ка точно знаходить основні факти та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекта	Студент/ка знаходить окремі факти і використовує слабке пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку фактів у статті.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення з обраної теми.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 6. Психологія освіти

Тема 3. Психологія суб'єкта педагогічної діяльності – 3 год.

На основі вивчення лекційного матеріалу по темі та роботи з рекомендованими літературними джерелами, скласти таблицю «Ефективне та неефективне заохочування в діяльності педагога», зазначити конкретні приклади. – 5 б.

Форма подання: аналіз інформації у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми. Визначення важливої інформації для аналізу	Ґрунтовно розкрито тему. Студент/ка визначає всі головні аспекти і для аналізу.	Достатньо повно розкрито тему. Студент/ка визначає всі основні аспекти, що дадуть змогу здійснити аналіз.	Не достатньо розкрито тему. Студент/ка визначає деякі основні аспекти для аналізу.	Не розкрито тему. Не визначено основні аспекти, що уможливають аналіз.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0,5
Узагальнення	Студент/ка чітко та правильно робить узагальнення.	Студент/ка загалом правильно робить узагальнення.	Студент/ка не достатньо правильно робить узагальнення.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення інформації.

Бали	2	1,5	1	0,5
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
Бали	1		0,5	0
Всього	5 балів			

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Проведення модульного контролю включає контроль теоретичної і практичної підготовки студента з програмного матеріалу навчальної дисципліни. Модульні контрольні роботи виконуються у вигляді тестування в ЕНК «Загальна і вікова психологія». Оцінка за МКР може складати від 0 (min) балів до 25 (max) балів. Модульний тест включає випадкові питання різного рівня складності за певним модулем: прості питання (рівень А), питання середнього рівня складності (рівень Б), складні, пошукові питання (рівень В).

У модульному контролі використовуються такі види тестових завдань:

- з вибором відповіді «Так / Ні»,
- з вибором однієї правильної відповіді,
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень,
- на встановлення послідовності.

Таблиця 6.3.1

Зміст і критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Змістовий блок і його призначення	Форма	Максимальна кількість балів за одне завдання
Перший (визначення якості володіння базовими поняттями)	Тести простого рівня складності	1
Другий (виявлення здатності до аналізу, синтезу, конкретизації й узагальнення змісту навчальної дисципліни)	Тести середнього рівня складності	2
Третій (встановлення спроможності до застосування знань на практиці)	Тести високого рівня складності	3
Загальна кількість тестових завдань – 13. Максимальна кількість балів за виконання модульної контрольної роботи – 25 балів.		

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Екзамен.

Форма проведення - письмова (у формі тесту), що розміщений у ЕНК навчальної дисципліни «Загальна і вікова психологія».

Проведення підсумкового тестування включає контроль теоретичної і практичної підготовки студента з програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Підсумковий тест включає випадкові питання різного рівня складності за всіма змістовими модулями:

- 13 питань **рівня А** (прості питання);
- 13 питань **рівня Б** (питання середнього рівня складності);
- 14 питань **рівня В** (складні, пошукові питання).

У підсумковому контролі використовуються такі види тестових завдань:

- з вибором відповіді «Так / Ні»,
- з вибором однієї правильної відповіді,
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень,
- на встановлення послідовності.

Оцінка за підсумковий тест може складати від 0 (min) балів до 40 (max) балів. Надається лише одна спроба для проходження тесту.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю:

1. Розкрийте сутність спостереження як методу психології, його види та вимоги щодо організації.
2. Проаналізуйте особливості пізнавальної сфери людини похилого віку.
3. Розкрийте сутність поняття виховного впливу.
4. Проаналізуйте особливості розвитку пізнавальних процесів дошкільника.
5. Розкрийте структуру особистості та охарактеризуйте основні її компоненти.
6. Проаналізуйте вікові особливості морального виховання.
7. Розкрийте сутність емоцій та почуттів, їх основні функції.
8. Проаналізуйте здатність дитини до навчання.
9. Розкрийте поняття самосвідомості, її функції та складові компоненти.
10. Проаналізуйте існуючу класифікацію виховних впливів.
11. Розкрийте психологічні особливості дітей різних типів темпераменту.
12. Проаналізуйте основні принципи вивчення психіки дитини.
13. Розкрийте поняття сприймання як пізнавального процесу, його функції та фізіологічні основи.
14. Проаналізуйте стосунки підлітків з дорослими та однолітками.
15. Розкрийте специфіку та структуру педагогічної діяльності.
16. Проаналізуйте новоутворення пізнавальної сфери у період раннього дитинства.
17. Охарактеризуйте види здібностей та рівні їх вияву.
18. Проаналізуйте види комунікативних бар'єрів у спілкуванні.
19. Дайте характеристику основних видів пам'яті.
20. Проаналізуйте основні компоненти готовності дитини до школи.
21. Розкрийте зміст та структуру навчальної діяльності.
22. Проаналізуйте розвиток мотиваційної сфери і формування самосвідомості дошкільника.

23. Дайте характеристику вольових якостей людини.
24. Проаналізуйте основні складові педагогічної майстерності.
25. Визначте поняття характеру особистості, розкрийте його структуру.
26. Зробіть психологічний аналіз педагогічного спілкування.
27. Визначте передумови, умови і рушійні сили психічного розвитку.
28. Проаналізуйте роль самооцінки у навчальній діяльності.
29. Розкрийте сутність мислення як пізнавального процесу, назвіть операції мислення.
30. Проаналізуйте роль навчання у психічному розвитку дитини.
31. Дайте загальну характеристику періоду ранньої юності.
32. Проаналізуйте співвідношення понять «особистість», «індивід», «індивідуальність».
33. Розкрийте соціально-психологічні особливості сімейного виховного впливу.
34. Проаналізуйте особливості кризи «середини життя».
35. Назвіть основні симптоми шкільної психологічної дезадаптації.
36. Проаналізуйте кризу шести-семи років та формування нової внутрішньої позиції.
37. Розкрийте основний зміст педагогічної діяльності.
38. Проаналізуйте учіння як пізнавальну діяльність.
39. Дайте характеристику холеричного та флегматичного типів темпераменту.
40. Проаналізуйте пізнавальні інтереси та їх вплив на мотивацію учіння.
41. Дайте характеристику та розкрийте особливості кризи підліткового віку.
42. Проаналізуйте психологічні особливості навчальної діяльності.
43. Дайте характеристику основних методів психології.
44. Розкрийте структуру самосвідомості.
45. Розкрийте сутність сприймання як психічного процесу, види сприймання.
46. Охарактеризуйте види та процеси пам'яті.
47. Проаналізуйте форми та види мислення.
48. Розкрийте особливості уяви, її відмінності від інших психічних процесів.
49. Розкрийте види уваги та дайте їх характеристику.
50. Проаналізуйте функції емоцій та дайте загальну характеристику емоцій.
51. Поняття про темперамент. Тип вищої нервової діяльності та темперамент.
52. Поняття про характер. Структура рис характеру.
53. Розкрийте види здібностей та назвіть рівні їх вияву.
54. Поняття про діяльність, її функції, структура.
55. Детермінанти психічного розвитку людини.
56. Психологічні особливості дітей раннього віку.

57. Соціальна ситуація розвитку дитини дошкільного віку.
58. Вікова періодизація психічного розвитку людини.
59. Загальна характеристика юнацького віку.
60. Особливості психічного розвитку підлітків та взаємовідносин з оточуючими.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Загальна та вікова психологія»

Разом: 180 год., лекції – 48 год., практичні заняття – 16 год., семінарські заняття – 20 год., модульний контроль – 12 год., самостійна робота – 54 год., семестровий контроль – 30 год., екзамен.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II					Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV					Змістовий модуль V			Змістовий модуль VI			
Назва модуля	<i>Загальні питання психології</i>			<i>Психологічна характеристика психічних процесів</i>					<i>Психологія особистості та діяльності</i>				<i>Психологія дитинства</i>					<i>Психологія дорослішання та дорослості</i>			<i>Психологія освіти</i>			
Кіл. балів за модуль	66 балів			91 бал					67 балів				68 балів					66 балів			44 бали			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

Теми лекцій (за відвідув. 1 бал)	Психологія як наука	Характеристика методів в психології	Свідомість і самосвідомість	Відчуття і сприйняття	Пам'ять як психічний процес	Уява	Увага	Емоційно-вольова сфера особистості	Індивідуально-психологічні особливості особистості	Здібності особистості	Психологічна характеристика особистості	та діяльності	Періодизація та особливостей детермінанти психічного розвитку людини	Психічний розвиток дитини немовлячого віку	Психологія дошкільника	Особливості психічного розвитку молодшого школяра	Психологія олології	Психологія дорослості	Психологія виховання	Психологія олології	Психологія суб'єкта педагогічної діяльності
----------------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------------------	-----------------------	-----------------------------	------	-------	------------------------------------	--	-----------------------	---	---------------	--	--	------------------------	---	---------------------	-----------------------	----------------------	---------------------	---

Теми семінар. занять (за відвідув. 1 бал; відповідь - 10 балів)	Місце і роль психології в системі наукових знань	Методи психології	Психологічна характеристика свідомості і самосвідомості					Сутність індивідуально-психологічних особливостей особистості	Характеристики здібностей	Психологія особистості та діяльності	Особливості психічного розвитку особистості			Психологічна характеристика періоду дорослості	Психологічна характеристика періоду дорослості	Характеристика періоду дорослості		
Теми практич. занять (за відвідув. 1 бал; відповідь - 10 балів)				Характеристика відчуттів та сприймання	Психологічна характеристика мислення	Особливості уваги та психічних процесів	Психологічна характеристика емоційно-вольової сфери особистості				Характеристика розвитку немовлячого та раннього віку	Особливості психічного розвитку дошкільного віку та молодшого школяра			Проблеми психології виховання та навчання особистості			
Самост. робота	Порівняльна таблиця методів психології (5 б.)	Формування вольових якостей особистості (5 б.)				Умови формування здібностей особистості (5 б.)		Психологічна характеристика різних типів темпераменту дитини (5 б.)		Шляхи пом'якшення перебігу вікових криз (5 б.)		Табл. «Ефективне та неефективне заохочування в діяльності педагога» (5б.)						
Види пот.конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		Модульна контрольна робота 4 (25 балів)		Модульна контрольна робота 5 (25 балів)		Модульна контрольна робота 6 (25 балів)						

Підсум.
контроль

Коефіцієнт: $402:60=6,7$ кр.

ЕКЗАМЕН

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. – К.: Центр учбової літератури, 2021. – 388 с.
2. Максименко С.Д. Загальна психологія, 3-є видання. – К.: Центр учбової літератури, 2020. – 272 с.
3. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. – К. Ліра–К., 2020. – 564 с.
4. Савчин М. В. Загальна психологія, 4-е видання доп. – К.: Академія, 2024. – 352 с.
5. Сергеєнкова О. П. Вікова психологія / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. – Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 376 с.

Додаткова література:

1. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія. К.: Центр учбової літератури, 2019. – 128 с.
2. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія. Навч. посібник. – К.: Каравела, 2023. – 264 с.
3. Павелків Р.В. Вікова психологія: Підручник. – К.: Кондор, 2015. – 469 с.
4. Савчин М., Василенко Л. Вікова психологія. – К.: Академія, 2024. – 384 с.
5. Сахно П. І., Теслик Н. М. Вікова психологія : конспект лекцій / укладачі: П. І. Сахно, Н. М. Теслик. – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 194 с.
6. Сергеєнкова О. П. Загальна психологія / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. – Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
7. Ткач О. В. Психологія: навчальний посібник у 2-х частинах. Ч. 1. - Нікополь, 2010. - 102 с.
8. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – К., 2017. – 548 с.

9. Додаткові ресурси

Покликання на ЕНК: Загальна та вікова психологія (Електронний навчальний курс).

Режим доступу: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=27062>

ДОДАТКИ

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1. Місце і роль психології в системі наукового знання

План семінарського заняття:

1. Основні етапи розвитку психології як науки.
2. Побутова і наукова психологія.
3. Предмет психології. Форми прояву психіки (класифікація психічних явищ).
4. Галузі психологічних знань.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінар 2. Методи психології

План семінарського заняття:

1. Принципи та етапи психологічного дослідження.
2. Методи психологічного дослідження.
3. Характеристика основних методів психології.
4. Особливості допоміжних методів психології.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно називає/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка називав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка називав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінар 3. Психологічна характеристика свідомості і самосвідомості

План семінарського заняття:

1. Рівні вияву психіки людини: свідоме, несвідоме, надсвідоме.
2. Поняття про свідомість, її особливості та функції.
3. Структура свідомості: знання, ставлення, цілеспрямованість діяльності, самосвідомість.
4. Онтогенетичні фактори формування свідомості.
5. Поняття про самосвідомість, її функції та етапи формування.
6. Структура самосвідомості:
 - а) образ «Я» (його компоненти);
 - б) самооцінка (види, механізми формування);
 - в) рівень претендувань;
 - г) психологічний захист (його призначення та види).

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінар 4. Сутність індивідуально-психологічних особливостей особистості

План семінарського заняття:

1. Поняття про темперамент. Історія розвитку вчення про темперамент.
2. Тип вищої нервової діяльності та темперамент.
3. Поняття про характер. Фізіологічні основи характеру.
4. Структура рис характеру та його виразні ознаки.
5. Поняття про здібності. Види здібностей.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семинар 5. Характеристика здібностей

План семінарського заняття:

1. Поняття про здібності. Ознаки здібної людини.
2. Теорії походження здібностей.
3. Види здібностей.
4. Рівні вияву здібностей: якісний і кількісний.
5. Механізми розвитку здібностей.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семинар 6. Психологія особистості та діяльності

План семінарського заняття:

1. Співвідношення понять “особистість”, “індивід” та індивідуальність.
2. Теорія особистості. Структура особистості.
3. Поняття про діяльність, її функції, структура.
4. Засоби діяльності.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінар 7. Особливості психічного розвитку особистості

План семінарського заняття:

1. Вікова психологія як галузь психологічного знання.
2. Психічний розвиток людини та його особливості.
3. Детермінанти психічного розвитку людини.

4. Вікова періодизація психічного розвитку людини.
 5. Поняття про кризи та сензитивні періоди психічного розвитку людини.
- Форма звітування:** усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвал/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвал/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвал/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінар 8. Психологічна характеристика підліткового віку

План семінарського заняття:

1. Загальні особливості підліткового віку.
2. Соціальна ситуація розвитку підлітків. Головні психологічні новоутворення.
3. Взаємини підлітка з дорослими та однолітками.
4. Пізнавальні особливості підлітків та зміни у когнітивній сфері.

5. Підліткова криза, основні прояви.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвал/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвал/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвал/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінар 9. Психологія юнацького віку

План семінарського заняття:

1. Загальна характеристика юнацького віку.
2. Розумовий розвиток у юнацькому віці.
3. Формування особистості в юнацькому віці.
4. Криза юнацького віку.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінар 10. Характеристика періоду дорослості

План семінарського заняття:

1. Рання дорослість.
2. Середня дорослість.
3. Пізня дорослість. Старіння та старість.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				

Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1. Характеристика відчуттів та сприймання

Теоретична частина:

1. Поняття про відчуття. Фізіологічні основи відчуттів.
2. Класифікація відчуттів. Види відчуттів.
3. Основні властивості та закономірності відчуттів.
4. Поняття про сприймання. Фізіологічні основи сприймання.
5. Класифікація та види сприймання. Ілюзії сприймання.
6. Загальні особливості сприймання.

Практична частина:

Розгляд, обговорення та розв'язання проблемних ситуацій та практичних кейсів за темою заняття.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття 2. Пам'ять

Теоретична частина:

1. Поняття про пам'ять, її функції.
2. Теорії функціонування пам'яті.
2. Класифікація і види пам'яті.
3. Процеси пам'яті та їх особливості.
4. Індивідуальні мнемічні якості людини.

Практична частина:

Розгляд, обговорення та розв'язання проблемних ситуацій та практичних кейсів за темою заняття.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття 3. Психологічна характеристика мислення

Теоретична частина:

1. Поняття про мислення, його особливості.
2. Розумові дії та операції мислення.
3. Форми та види мислення.
4. Індивідуальні особливості мислення.
5. Мислення та інтелект.

Практична частина:

Розгляд, обговорення та розв'язання проблемних ситуацій та практичних кейсів за темою заняття.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обгрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обгрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття 4. Особливості уяви та уваги як психічних процесів

Теоретична частина:

1. Поняття про уяву, її функції.
2. Особливості уяви, її відмінність від інших психічних процесів.
3. Види уяви та їх характеристика.
4. Форми уяви.
5. Поняття про увагу, її критерії та функції.
6. Фізіологічні основи уваги.
7. Види уваги та їх характеристика.
8. Властивості уваги та їх розвиток.

Практична частина:

Розгляд, обговорення та розв'язання проблемних ситуацій та практичних кейсів за темою заняття.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обгрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обгрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 5. Психологічна характеристика емоційно-вольової сфери особистості

Теоретична частина:

1. Поняття про емоції та почуття, їх особливості.
2. Функції та загальна характеристика емоцій.
3. Форми переживання емоційних станів.
4. Види вищих почуттів.
5. Поняття про волю як психологічну категорію.

Практична частина:

Розгляд, обговорення та розв'язання проблемних ситуацій та практичних кейсів за темою заняття.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 6. Характеристика розвитку дитини немовлячого та раннього віку

Теоретична частина:

1. Психологічні особливості фази новонародженості.
2. Психічний розвиток немовляти.
3. Психологічні особливості дітей раннього віку.
4. Формування особистості дитини раннього віку. Криза трьох років.

Практична частина:

Розгляд, обговорення та розв'язання проблемних ситуацій та практичних кейсів за темою заняття.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття 7. Особливості психічного розвитку дитини дошкільного віку та молодшого школяра

Теоретична частина:

1. Соціальна ситуація розвитку дитини дошкільного віку.
2. Розвиток пізнавальної сфери дошкільнят.
3. Базові особистісні новоутворення дитини дошкільного віку.
4. Шкільна зрілість дошкільнят, її зміст та складові компоненти.
5. Соціальна ситуація розвитку молодших школярів.

6. Початкова шкільна дезадаптація: поняття, причини виникнення.
7. Учіння як провідна діяльність молодшого шкільного віку.
8. Новоутворення пізнавальної та особистісної сфер молодшого школяра.

Практична частина:

Розгляд, обговорення та розв'язання проблемних ситуацій та практичних кейсів за темою заняття.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвав/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвав/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття 8. Проблеми психології виховання та навчання особистості

Теоретична частина:

1. Завдання виховання особистості. Психологічні основи керівництва процесом виховання.
2. Психологічні механізми виховання. Психологія виховного впливу.
3. Психологічні особливості учіння.
4. Психологічні особливості навчальної діяльності.
5. Результат та саморегуляція навчальної діяльності.
6. Здатність до навчання (научуваність).

Практична частина:

Розгляд, обговорення та розв'язання проблемних ситуацій та практичних кейсів за темою заняття.

Форма звітування: усна відповідь на занятті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти проблематики, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає основні аспекти проблематики, в цілому дотримуючись логіки під час ранжування	Студент/ка називає деякі основні аспекти проблематики.	Студент/ка не може точно визначити основні проблеми.
Бали	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно назвал/а усі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвал/а критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми, та надав/ла загалом обґрунтоване пояснення	Студент/ка назвал/а окремі критерії, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми.	Студент/ка має труднощі з визначенням критеріїв, відповідно до яких визначено ступінь актуальності проблеми
Бали	2	1,5	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
Бали	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття
Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

